

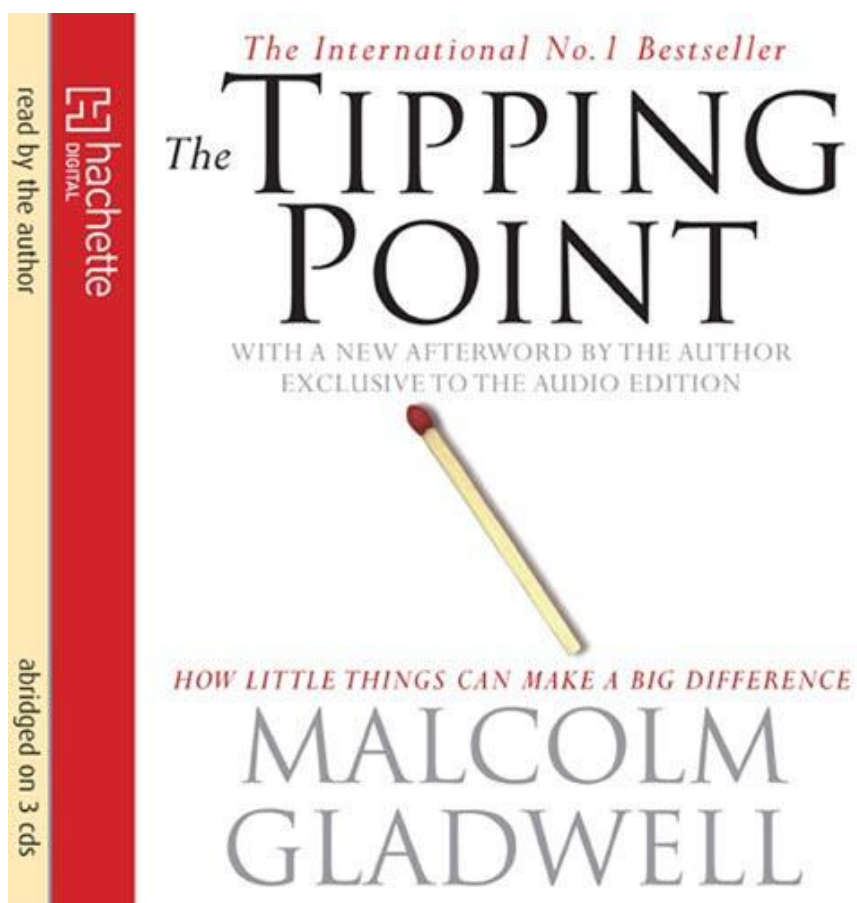
Yamim Noraim-a U-Turn or Slight Turn?/Yehoshua Grunstein

Intro

רמב"ם הלכות תשובה פרק ב/ב-ג; ומה היא התשובה הוא שיעזוב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמור בלבו שלא יעשהו עוד ... וכן יתנחם על שעבר ... ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם... וצריך להתודות בשפתיו ולומר עניינות אלו שגמר בלבו.

???

The Tipping Point

מסכת קידושין דף מ עמוד א'-ב'; ת"ר: לעולם יראה אדם עצמו כאילו חציו חייב וחציו זכאי, עשה מצוה אחת - אשריו שהכריע עצמו לכף זכות, עבר עבירה אחת - אוי לו שהכריע את עצמו לכף חובה, ... ר' אלעזר בר' שמעון אומר: לפי שהעולם נידון אחר רובו והיחיד נידון אחר רובו, עשה מצוה אחת - אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות, עבר עבירה אחת - אוי לו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חובה,

רמב"ם הלכות תשובה פרק ג/הלכה ד- אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב רמז יש בו כלומר עורו ישינים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה.... לפיכך צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כולה כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב, חטא חטא אחד הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה וגרם לו השחתה, עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות

"וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך"

אבות פרק ד' / משנה ג

הוא היה אומר אל תהי בז לכל אדם ואל תהי מפליג לכל דבר שאינו לך אדם שאינו לו שעה

בראשית פרק ד' / ה

והבל הביא גם הוא מבכרות צאנו ומחלבהן וישע יקוק אל הבל ואל מנחתו: ואל קין ואל מנחתו לא שעה ויחר לקין מאד ויפלו פניו רש"י [שם] - וישע - ויפן, וכן (פסוק ה) לא שעה אל מנחתו, לא פנה, וכן (שמות ה ט) ואל ישעו, אל יפנו. וכן (איוב יד ו) שעה מעליו, פנה מעליו:

תלמוד ירושלמי מסכת מכות פרק ב דף לא טור ד / ה"ו - "על כן יורה חטאים בדרך שמורה דרך תשובה" -

- שאלו לחכמה חוטא מהו עונשו? אמרה להם חטאים תרדף רעה
- שאלו לנבואה חוטא מהו עונשו? אמרה להן הנפש החוטאת היא תמות
- שאלו לקודשי בריך הוא חוטא מהו עונשו? אמ' להן יעשה תשובה ויתכפ' לו היינו דכתיב על כן יורה חטאים בדרך יורה לחטאי' דרך לעשות תשובה

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף מט עמוד ב - על מנת שאני חכם - אין אומרים כחכמי יבנה, כר' עקיבא וחביריו, אלא כל ששואלים אותו דבר חכמה בכל מקום ואומרה. על מנת שאני גבור - אין אומרים כאבנר בן נר וכיוצא בו צרויה, אלא כל שחביריו מתיראים ממנו מפני גבורתו. על מנת שאני עשיר - אין אומרים כרבי אלעזר בן חרסום וכרבי אלעזר בן עזריה, אלא כל שבני עירו מכבדים אותו מפני עושרו. על מנת שאני צדיק, אפילו רשע גמור - מקודשת, שמה הרהר תשובה בדעתו.

מנחת חינוך, מצוה שסד - ...ונראה דלא קשה אם נאמר דאינו מתכפר בלא וידוי דברים מהא דאמרינן בקידושין אפילו רשע גמור אמרינן שמה הרהר תשובה בלבו, והוי צדיק... דבאמת צדיק ורשע אינו תלוי בכפרה כלל, דהא יש עבירות חמורות דאין מתכפר בתשובה כמבואר לקמן ומכל מקום כיון שמתחרט ושב הוי צדיק, והכא נמי נהי דאין לו כפרה בתשובה בלב, מכל מקום הוי צדיק כיון שמתחרט לפני קונו יתברך ואינו תלוי בכפרה כלל, כן נראה פשוט.

רמב"ם הלכות תשובה פרק ז/ז - כמה מעולה מעלת התשובה, אמש היה זה מובדל מה' אלהי ישראל... והיום הוא מודבק בשכינה שנאמר ואתם הדבקים בה' אלהיכם,

Musaf of Rosh Hashanah/Yom Kippur- "U'ne'ta'ne To'kef

ותשובה ותפלה וצדקה - מעבירין את רוע הגזרה

רמב"ם הלכות תשובה פרק ג/הלכה ד [שם] - ...ומפני ענין זה נהגו כל בית ישראל להרבות בצדקה ובמעשים טובים ולעסוק במצות

מראש השנה ועד יום הכפורים יתר מכל השנה

טור אורח חיים הלכות יום הכפורים סימן תרכב-מנחה.... ומוציאין ס"ת וקורין בו ג' בפי עריות עד סוף הפרשה והשלישי הוא מפטיר ביונה ומסיים מי אל כמוך.

הוספת הבאר-היטב בשם הלבוש [שם ס"ק ג] - לפי שיש בו כח התשובה וכשאינו יכולין לברוח מהש"י

יונה פרק ד - (א) וירע אל יונה רעה גדולה ויחר לו: (ב) ויתפלל אל יקוק ויאמר אנה יקוק הלוא זה דברי עד היותי על אדמתי על כן קדמתי לברח תרשישה כי ידעתי כי אתה אל חנון ורחום אך אפיים ורב חסד ונחם על הרעה: (ג) ועתה יקוק קח נא את נפשי ממני כי טוב מותי מחיי:

יונה פרק ג - ויחל יונה לבוא בעיר מהלך יום אחד ויקרא ויאמר עוד ארבעים יום וינינה נהפכת: (ה) ויאמינו אנשי נינה באלהים ויקראו צום וילבשו שקים מגדולם ועד קטנם: (ו) ויגע הדבר אל מלך נינה ויקם מפסאו ויעבר אדירתו מעליו ויכס שק וישב על האפר: (ז) ויזעק ויאמר בנינה מטעם המלך וגדליו לאמר האדם והבהמה הבקר והצאן אל יטעמו מאומה אל ירעו ומים אל ישתו: (ח) ויתכסו שקים האדם והבהמה ויקראו אל אלהים בחזקה וישבו איש מדרכו הרעה ומן החמס אשר בכפיהם: (ט) מי יודע ישוב ונחם האלהים ושב מחרון אפו ולא נאבד: (י) וירא האלהים את מעשיהם כי שבו מדרכם הרעה וינחם האלהים על הרעה אשר דבר לעשות להם ולא עשה: